Bezoek aan bedrijf van familie Van Kelecom (Jan, Stefaan, Carine en Bert) in Hoegaarden

Situering van het bedrijf

De familie heeft een bedrijf op drie vestigingen in Hoegaarden. Naast de ouderlijke hoeve is er een 2e locatie met een machineloods en sinds vorig jaar 2015 op een derde locatie een nieuwe vleesveestal en hangar. Deze nieuwe stal biedt plaats voor 200 koeien met bijbehorend jongvee. Met de bouw van deze stal werd ook geleidelijk aan de veestapel uitgebreid, voornamelijk door aankoop van drachtige vaarzen en koeien. De kweek en de opfok gebeuren hier, het afmesten van koeien en stieren vindt plaats op het ouderlijk bedrijf. Bij de bouw van de nieuwe stal is veel aandacht besteed aan het arbeidstechnische aspect zodat Jan, die de vleesveetak op zich neemt, bijna alleen kan instaan voor de verzorging van de dieren. Het aantal arbeidskrachten op deze locatie bedraagt 1,2.

Teeltplan

In deze streek met voornamelijk zandleemgrond heeft de akkerbouw een belangrijk aandeel in de bedrijfsvoering. Ook hier is dit het geval met teelten als wintertarwe en -gerst, suikerbieten, aardappelen en vezelvlas. De voederteelten zijn 28 ha tijdelijk en blijvend grasland en 20 ha maïs met ervoor een snede gras. Om voldoende winterkuil te hebben wordt nog maïs (10 ha op stam) en perspulp aangekocht.

In 2014 werd voor de eerste keer 10 ha erwten + Japanse haver ingezaaid na de oogst van de wintergerst. De mengeling bestond uit 25 kg erwtenzaad en 100 kg haverzaad. Van deze mengeling werd 75 kg per ha ingezaaid, dit komt neer op een plantdichtheid voor erwten van 15 planten per vierkante meter (duizend korrelgewicht = 100 g). Met een correcte zaai en een goede aandrukking van de bodem zijn er weinig problemen met vogelschade te verwachten. Door deze latere inzaai (half juli) heeft het gewas eerder een vegetatieve groei en komt het niet meer ten volle tot een vruchtzetting. Het massarijke gewas werd eind oktober gemaaid, gehakseld en ingekuild. Nadeel hierbij is het hoge vochtgehalte met sapverliezen tot gevolg.

Om deze sapverliezen op te vangen werd het volgend seizoen (2015) ingekuild bovenop een graskuil. En op de mengteelt erwten – Japanse haver werd ook nog een laag laat gemaaid gras ingekuild. Volgens de analyse (staalname op 10/11/2015) heeft de mengeling van erwten en Japanse haver een DS-gehalte van 19,7% met 516 VEM, 479 VEVI, 21 g DVE en 59 g OEB op DS basis. De late snede gras (eind oktober gemaaid) heeft 17,8% DS, 567 VEM, 550 VEVI, 31 g DVE en 86 g OEB op DS basis. Deze kuil zal vervoederd worden tijdens het weideseizoen van 2016.

In 2016 wordt 8,7 ha erwten ingezaaid na een eerste snede voorjaarsgras. Bedoeling is om het gewas volledig te laten uitgroeien met een volwaardige vruchtzetting en dan in augustus - september te oogsten. Het gewas wordt gemaaid, gehakseld en samen met het najaarsgras ingekuild.

Huisvesting

Bij de bouw van de nieuwe stal is gekozen voor een gescheiden opfok van kalveren (jongvee) en groot vee, met de bedoeling om de infectiedruk zo laag mogelijk te houden. Hiervoor zijn 3 volledig afgesloten ruimtes voorzien. Twee ruimtes zijn uitgerust met een mechanische ventilatie en bestemd voor de kalveren vanaf de geboorte tot 6 weken ouderdom. De dieren zitten individueel in (iglo)boxen op wielen, die gemakkelijk te verplaatsen en te reinigen zijn. Vanuit deze boxen gaan de kalveren naar de andere afgescheiden stal met groepsboxen op stro tot de leeftijd van 4 à 5 maanden. Hierna worden ze in de grote stal gehuisvest waarbij ze naargelang de leeftijd en het gewicht in groepen van 10 à 15 stuks worden ingedeeld. Alle boxen hebben achteraan een helling van 5 à 7 %. Strooien met de stroblazer gebeurt 2 tot 3 keer per week. Door de helling brengen de dieren de mest naar voren waar deze 1 keer per week wordt uitgereden. Al bij al een nieuwe stal waar gekozen is voor arbeidsefficiëntie, hygiëne en gezonde dieren.

Kalveropfok

Elk kalf wordt de eerste 6 weken opgefokt in een eenlingbox. Direct na de geboorte krijgen ze een royale eerste biestgift van 3,5 liter. Eerst 1,5 liter met de fles om vooral de zuigreflex te stimuleren, de rest wordt met de sonde gegeven. Op deze manier komt biest zowel in de lebmaag als ook in de pens terecht, dit alles om te streven naar een maximale opname van antistoffen. In de eerste plaats wordt biest van de moeder verstrekt, indien nodig wordt er biest bij een melkveehouder aangekocht (30 à 40 l/jaar). Deze biest wordt gepasteuriseerd (opgewarmd tot 65°C gedurende 30 à 60 minuten) en gemengd met biest van zoogkoeien. Deze manier van werken zorgt voor een hoge bescherming tegen overdracht van ziektes. Na 24 uren krijgen de kalveren kunstmelk. Men start met 4 liter per dag en bouwt de gift geleidelijk aan op tot maximaal 6 liter per dag op 3 weken ouderdom. Hiernaast zijn er altijd kalvervlokken en water ter beschikking en hooi vanaf 6 weken ouderdom. Deze vlok is aangerijkt met luzerne, dit om de pensontwikkeling extra te stimuleren. Bij een voldoende opname van kalvervlok en hooi wordt het kalf geleidelijk aan gespeend (op 3 à 3,5 maanden ouderdom). De ruwvoederopname wordt daarna geleidelijk aan opgevoerd om op een leeftijd van 4 maanden te verhuizen naar de grote stal met een volledig gemengd rantsoen ter beschikking.

Voeding

Er wordt een rantsoenberekening uitgevoerd. Het rantsoen wordt gemengd vervoederd met de voedermengwagen.
Tot aan de eerste kalving blijven de vaarzen op stal. In het weideseizoen wordt de huiskavel (+ 4 ha) gebruikt voor de gekalfde dieren die opnieuw moeten bevrucht worden en voor het jongvee maar enkel overdag. De verre weiden worden begraasd door de drachtige dieren.

Rantsoen voor:

- Jongvee en vaarzen: Op de leeftijd van 3,5 maanden start men geleidelijk aan met het verstrekken van kuilmaïs en hooi. Later in de grote stal krijgt het jongvee een rantsoen bestaande uit: 1800 kg kuilmais + 1350 kg voordroogkuil + 1300 kg perspulp + 400 kg bierdraf + 200 kg krachtvoeder (30% RE). Dit is voor ongeveer 180 dieren in het totaal. Het jongvee vanaf 6 tot 12 maanden krijgt nog 1,7 kg krachtvoeder van 22% RE extra.
- Koeien: De 140 volwassen koeien krijgen een rantsoen bestaande uit 1800 kg kuilmais + 1350 kg voordroogkuil en 900 kg perspulp. Eén maand vóór en na de kalving krijgen de koeien het jongveerantsoen.

- Afmest van stieren en koeien: het rantsoen bestaat uit kuilmaïs (70%) en aardappelsnippers (30%) aangevuld met een krachtvoeder (17% RE) aan een verhouding van 1kg per 100kg levend gewicht.

De eerste kuil van erwten en haver is ondertussen vervoederd aan de vaarzen en koeien. Door het lage DS-gehalte van de mengkuil was het nodig om Proficorn (maïsglutenvoer) in het rantsoen bij in te mengen. De mengkuil van erwten, haver en voordroogkuil van 2015 zal deze zomer vervoederd worden. In het rantsoen van de koeien zal het voordroog vervangen worden door de mengkuil (2 ton) en zal op basis van de conditie van de koeien bekeken worden of bijvoedering met een eiwitkern nodig is.

Dierengezondheid, fokkerij en afzet

De vette stieren worden geleverd aan twee afzetkanalen. De stieren jonger dan 19 maanden en met een maximaal slachtgewicht van 420 kg gaan naar Mestdagh, de andere gaan naar het circuit van Delhaize. De afgemeste koeien worden geleverd aan de beenhouwerij of aan de grossist. De verkoop gebeurt op basis van het slachtgewicht.

Belangrijk bij de keuze van de fokstieren zijn vitaliteit van de kalveren en gewicht op 14 maanden ouderdom. Aan de hand van de stierindexen wordt op deze basis een keuze gemaakt. Jan volgt de vruchtbaarheid van zijn dieren nauwgezet op. De koeien worden zelf bevrucht en de dekstieren op het bedrijf dekken de koeien die opnieuw tochtig worden. Maandelijks gebeurt er een drachtcontrole aan de hand van scannen. Op deze manier kan hij de tussenkalftijd beperken tot 390 dagen en kalven de vaarzen af op een leeftijd van 24-26 maanden ouderdom. De kalving van elk dier wordt door de computer opgevolgd. Hij gebruikt hiervoor een systeem waarbij een sensor wordt ingebracht bij de hoogdrachtige koe en de lichaamstemperatuur wordt gemeten. Bij een temperatuurdaling en mogelijk het afpersen van de sensor wordt een waarschuwing verstuurd. Op deze manier krijg je een juist tijdstip van de kalving.

De gezondheidsstatus van het bedrijf is een blijvende bezorgdheid. Omdat er de laatste jaren veel dieren zijn aangekocht wordt er consequent gevaccineerd tegen de belangrijkste dierziektes zoals tegen RSV, IBR (I2) en BVD. Ook de behandeling tegen schurft vraagt een nauwgezette opvolging.